ΕΤΟΣ Α'—ΑΡΙΘ. 11. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 10 Σεπτεμβρίου 1878. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΝΥΑΛΗΣ

Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι δρ. 8 ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 12.—Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται λ. 10.—Γράφεται ἡ Κορίννη, ἐν τῷ τυπ. τῆς Κορίννης.—Αἱ τῷ περιοδικῷ ἀφορῶσαι ἐπιστολαὶ διευθύνονται πρὸς τὸν ἐκδότην.

ΕΚΔΟΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΙΩΤΗΣ

ΦΥΡΑΝ-ΜΙΓΔΗΝ

Ἡ ἐπιγραφὴ θὰ ἦτο καλλιτέρα *Μυρία Ὅσα*· ἀλλ' ἄν τινες ἀνεγίνωσκον, ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τόνου εἰς τὰ κεφαλαιώδη στοιχεῖα, *Μύρια* καὶ ἀπῄτουν ἀκριβῶς τὸν ἀριθμόν;

Ἡ μεγάλη ἐπιγραφὴ εἶναι, ἵνα ἐμπορικῶς λαλήσωμεν, ἓν κέρδος 90 0(0 ἐπὶ τοῦ περιεχομένου. Τοῦτο ἠξεύρουν κάλλιον ἡμῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ καὶ δι' αὐτὸ ἁπλοῦν ἄλευρον οὐγγρικοῦ σίτου πωλεῖται ὡς πανάκεια ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὄχι πλέον ἀσθένειαι», καὶ ὕδωρ πηγαῖον ὡς ἡ ἀσφαλεστάτη βαφὴ τῶν τριχῶν τῆς κόμης ὑπὸ τὴν μετριόφρονα, εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν μετριοφρονεστάτων ἀδελφῶν Ἰταλῶν, ἐπιγραφὴν non più capelli bianchi, καὶ πολλοὶ χάρις εἰς τὰς ἐπιγραφὰς ἢ ἐθεραπεύθησαν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον, ἢ ἐρωτήσαντες τὸν καθρέπτην, ἐπειδὴ ὁ καθρέπτης ἐρωτώμενος ἄνευ μαρτύρων ψεύδεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐπίστευσαν ὅτι ἡ ψαρά των κόμη κατέστη μελαντέρα, ἐνῷ ἐπὶ τούτῳ ἐν περιπτώσει ὀλίγης ἀληθείας χάρις ὠφείλετο εἰς μόνην τὴν εὐλογημένην μέθοδον τῆς ἐκριζώσεως τῶν ἀναφυομένων λευκῶν τριχῶν.

Ὁ μακαρίτης Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπους, Κύριος ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς μακάρων!, εἶπε μίαν μεγάλην ἀλήθειαν περὶ ψεύδους: «Ἔνθα »γάρ τι δεῖ ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω. Τοῦ γὰρ »αὐτοῦ γλιχόμεθα οἵ τε ψευδόμενοι καὶ οἱ τῇ ἀ»ληθείᾳ διαχρεόμενοι. Οἱ μέν γε ψεύδονται τότε, »ἐπεάν τι μέλλωσι τοῖσι ψεύδεσι πείσαντες κερδή»σεσθαι, οἱ δ' ἀληθίζονται, ἵνα τι τῇ ἀληθείῃ ἐ»πισπάσωνται κέρδος καί τι μᾶλλόν σφι ἐπιτρά»πηται. Οὕτω οὐ ταὐτὰ ἀσκέοντες τῶυτοῦ πε»ριεχόμεθα. *Εἰ δὲ μηδὲν κερδήσεσθαι μέλλοιεν, »ὁμοίως ἂν ὅ τε ἀληθιζόμενος ψευδὴς εἴη καὶ ὁ «ψευδόμενος ἀληθής*». Ἂν τώρα ἡμεῖς, γινώσκοντες τὰ καλὰ τῆς μεγάλης ἐπιγραφῆς, ἐξ ἀληθινῆς ἢ ψευδοῦς μετριοφροσύνης ἀπεφύγομεν αὐτήν, ἂς κρίνωσιν ἄλλοι ὑπ' ὄψιν ἔχοντες καὶ τὰ σοφὰ λόγια τοῦ μακαρίτου Δαρείου· ἡ ἀλήθεια ἐν τούτοις εἶναι, ὅτι ἡ καταλληλοτέρα ἐπιγραφὴ θὰ ἦτο (κατὰ τὴν μακαρίτιδα *Ἐκλεκτικὴν* «θ' ἂν ἦτο») *Τίποτε*, καθόσον ὁ φίλος Ἐνυάλης μᾶς παρεκάλεσε «νὰ τοῦ δώσωμεν *τίποτε* διὰ τὴν *Κόρινναν*».

Τίποτε!... ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ *τίποτε*, μόλονότι *τίποτε*, εἶναι ἐννοίας σημαντικόν· κεφαλὴ στεῖρα οὐδὲ *τίποτε* δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ γεννήσῃ. Ἀλλὰ, «φίλοι μου 'ς τὴν ἀνάγκην μου» λέγει ἡ φιλοσοφία τοῦ λαοῦ, καὶ ὁ φίλος ἡμῶν διὰ νὰ ζητήσῃ, ἔστω καὶ *τίποτε*, θὰ εἶχε βεβαίως ἀνάγκην. Ἐμπρὸς, ἂς ζητήσωμεν λοιπὸν χάριν αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐκδικήσεως, μεθ' ὅσον δήποτε χρόνον, εἶναι μία τῶν ὑψηλῶν ἀρετῶν, τὰς ὁποίας ἡ πάνσοφος δημιουργικὴ δύναμις, ἡ ὁποία μᾶς ἔφερεν εἰς τὴν γῆν τοῦ κλαυθμῶνος, ἐνεστάλαξεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς διάκρισιν καὶ ἀπὸ τῶν λοιπῶν ζώων, πλὴν τοῦ κυνὸς καὶ τοῦ λέοντος. Διατείνονται πολλοί, ὅτι οἱ σοφοὶ Φράγκοι ἐδείχθησαν τοιοῦτοι στολισθέντες διὰ πτερῶν, τὰ ὁποῖα ἥρπασαν παρὰ τῶν σοφῶν προγόνων μας· λέγεται μάλιστα, ὅτι ὁ διαβόητος Μακκιαβέλης ἐφωράθη ἀντιγράψας ὁλόκληρα χωρία ἀπὸ τὸν διδάσκαλον τοῦ μεγάλου τῆς ἀρχαιότητος δορυκτήτορος· ἔλαβον ὅμως τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας των. Οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες, ὄχι ὅλοι, ἐννοεῖται, ἀλλὰ μόνον οἱ συγγραφεῖς, οἱ ποιηταί, οἱ λογογράφοι, οἱ δημοσιογράφοι ἐκδικούμενοι, ἔδωκαν *τσάταλο* εἰς τοὺς Φράγκους, τὸ ὁποῖον θὰ ἐνθυμῶνται δι' ὅλην των τὴν ζωὴν, καὶ ἔργα ὁλόκληρα αὐτολεξεί, οὕτως εἰπεῖν, μετενηνεγμένα εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γλῶσσαν *ἐκοσμήθησαν* διὰ τῶν ὀνομάτων πολλῶν τὰ πρῶτα παρ' ἡμῖν φερόντων ἔν τε τῇ πεζῇ καὶ τῇ *ἐφίππῳ* συγγραφῇ. Τοῦτο ὅμως δὲν νομίζομεν ἄδικον, οὔτ' ἀπρεπές· ἀφοῦ ἡ παραγωγὴ τῶν νεωτέρων εὐρωπαϊκῶν ἔργων ὀφείλεται εἰς τὴν κλοπὴν τῆς προγονικῆς περιουσίας, πάνυ δικαίως ἀνήκει εἰς τοὺς κατ' εὐθεῖαν ἀπογόνους τοῦ Σόλωνος καὶ τοῦ Λυκούργου· διὸ καὶ σοφὸς τῆς ἀρχαιολογίας καθηγητὴς συνειθίζει τὴν φράσιν «καθ' ἡμᾶς καὶ τοὺς πλείστους τῶν γερμανῶν», θέτων οὕτω καθένα εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν.

Ἡ ἐκδίκησις αὕτη, τὴν ὁποίαν λίαν ἀξιεπαίνως κατήνεγκον οἱ ἡμέτεροι ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων, θὰ ἔχῃ καὶ ἀστείας συνεπείας, μὲ τὰς ὁποίας θὰ ξεκαρδιζώμεθα γελῶντες ὑπὸ μορφὴν θωῶν καὶ κολλοιῶν, ἂν ὁ Κομφούκιος καὶ ὁ Ζωροάστρης ἀληθινὰ ἐλάλησαν. Ὅταν θὰ ἀναγινώσκεται ἀπὸ τὸν φιλολογικὸν κόσμον καὶ ἡ ἡμετέρα γλῶσσα· καὶ θὰ ἀναγινώσκεται, ὅταν καταστῇ νεκρά, ἀφοῦ τῆς τιμῆς αὐτῆς ἠξιώθησαν πᾶσαι αἱ νεκραὶ γλῶσσαι.

καὶ θὰ καταστῇ ταχέως νεκρά, οὐδεὶς πρέπει ν' ἀμφιβάλλῃ, ἂν ὁ Θεὸς εὐδοκήσῃ νὰ κόψῃ τὰς ἡμέρας τῶν τῶν Ἑλλάδα οἰκούντων καὶ νὰ τὰς δώσῃ χρόνους εἰς τὸν Ἰγνάτιεφ, τὸν Βήκονσφηλδ, καὶ τοὺς τέσσαρας πρωθυπουργούς μας· ὅταν, λέγομεν, ἀναγινώσκεται καὶ ἡ γλῶσσά μας, ὁποῖος πάταγος μεταξὺ τῶν ἀρχαιολογούντων, πόση μελάνη καὶ χάρτης θὰ ἐξαντληθῇ περὶ τοῦ τίς, ὡς ἐν παραδείγματι, ὑπῆρξε προγενέστερος, ὁ γερμανὸς Σίλλερ, ὁ ποιητὴς τῶν *Ληστῶν* καὶ τῆς *Αὐρηλιανῆς Παρθένου*, ἢ ὁ ἕλλην ποιητὴς τῆς *Παραμορῆς τῆς Ἐπαναστάσεως*;

Λοιπὸν, καὶ χάριν τοῦ *τίποτε*, ἔφοδον κατὰ τῶν Φράγκων! Ἐπειδὴ ὅμως περὶ *τίποτε* πρόκειται, δὲν δυσκολευόμεθα νὰ σᾶς εἴπωμεν πόθεν τὸ λαμβάνομεν· σταχυολογοῦμεν ἐκ τοῦ *Ἀπεικονισμένου Κόσμου* καὶ ἂν ἐκδράμωμεν ἐξ αὐτοῦ δὲν θὰ ἀπομακρυνθῶμεν πολύ. Ἂν δ' ἄλλως εἶχεν, ἂν τὸ πρᾶγμα ἦτο καὶ κατ' ἐλάχιστον πλέον τοῦ τίποτε, τότε, ἂς νὰ μή! τὸ πολὺ πολὺ θὰ σᾶς ἐλέγομεν μετὰ τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ «καθ' ἡμᾶς καὶ κατὰ τὸν δεῖνα Φράγκον». Ἡ μετριοφροσύνη δὲν εἶναι πλέον τοῦ συρμοῦ· συμφορὰ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις περιβάλλεται ἀκόμη τὸ πεπαλαιωμένον καὶ ῥακῶδες αὐτὸ ἔνδυμα! Πόσοι συγγραφεῖς καὶ δημοσιογράφοι θὰ ἔδυον ἢ μᾶλλον θὰ ἐσβύνοντο ὡς διάττοντες, ἀντὶ νὰ νομίζωνται ἥλιοι ἀπλανεῖς, ἂν μὴ ἐποίουν αὐτοὶ ἑαυτοὺς κήρυκας τοῦ μεγάλου νοός των καὶ τῶν φοβερῶν συγγραφῶν των, ὅπου καὶ ἂν εὑρεθῶσι, νυκτός τε καὶ ἡμέρας!

Μεταξὺ δ' ἡμῶν λεγόντων, εὐγνωμονοῦντες τῷ φίλῳ κ. Noriac, ἂν καὶ δὲν ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ τὸν γνωρίζωμεν, καὶ μὴ θέλοντες νὰ τὰ χαλάσωμεν μαζῆ του, πρὶν ἀκόμη τὰ 'σιάσωμεν, ῥίπτομεν τὸ *τίποτε* εἰς βάρος τοῦ κ. Ἐνυάλη καὶ ἐπιγράφομεν *Φύρδην Μίγδην*. Μή τις δ' ἡμᾶς θρασεῖς ὑπολάβῃ, παρακαλοῦμεν, ἀφοῦ καὶ φιλολογικὸς ἐν Ἀθήναις σύλλογος διὰ τοῦ περιοδικοῦ του συγγράμματος δὲν ἐδίστασε ν' ἀναγράψῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πίνακος τὴν *Μερόπην* καὶ τοὺς *Κρῆτας* καὶ *Βερετούς*, ὅπως μὴ δυσαρεσκήσῃ τὸν συγγραφέα των· ἂν ὁ κ. Βερναρδάκης ὑπώπτευεν, ὅτι ἐν τῇ προόδῳ (;) τῶν φώτων καὶ τῆς κριτικῆς ἔμελλε νὰ πάθῃ τοιοῦτον πάθημα, θὰ προετίμα νὰ μὴ γράψῃ τὴν *Μερόπην* του.

Ἰδοὺ τὸ σταχυολόγημα, τὸ ὁποῖον, ὡς εἴπομεν, ὀφείλομεν κατὰ τὸ μέγιστον μέρος εἰς τὸν κ. Νοριάκ.

(Ἕπεται τὸ τέλος.) Ε. Σχ.

ΤΟΣΚΑΝΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀναλήψεως πανηγυρίζεται εὐθύμως ἐν Φλωρεντίᾳ. Ἅπας ὁ λαὸς διέρχεται αὐτὴν ἐν ὑπαίθρῳ. Προγευματίζει ὑπὸ τὰ δένδρα τῶν *Κασσιρῶν*[1] ἢ πορεύεται εἰς τὴν *Παρτέρραν*. Ἡ Παρτέρρα εἶναι μικρὸν περιβόλιον μὲ δενδρύλλια, ἄνθη καὶ καθίσματα, κείμενον ἔξωθεν τῆς Πύλης τοῦ Ἁγίου Γάλλου (Porta San Gallo). Τιτθαὶ καὶ παιδάρια προτιμῶσιν ἰδίως τὴν θέσιν ταύτην. Ἀπὸ τῆς πρωιαιτάτης δὲ ὥρας τῆς αὐγῆς, παῖδες πάσης τάξεως, φέροντες μικρὰ κιβώτια περιέχοντα ἄρτον μὲ βούτυρον, ὀλίγα κούμαρα ἤ τινα ἄωρα ξεφλουδισμένα πιζέλια, καὶ τοὺς ὁποίους συνώδευον αἱ τροφοὶ αὐτῶν, φέρουσαι φιάλας ὕδατος, διευθύνοντο πρὸς τὴν βορείαν Πύλην τῆς Φλωρεντίας. Οἱ δὲ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ ἐπορεύοντο πρὸς τὰς Κασσίνας. Ἀλλὰ μετὰ μεσημβρίαν αἱ μὲν μακραὶ δενδροστοιχίαι ἐπληρώθησαν ἁμαξῶν, πλὴν τῶν λειβαδίων καὶ τῶν περιβολίων, ἅτινα ἐπληρώθησαν ὑπὸ τῶν εὐωχουσῶν συντροφιῶν τῆς πρωΐας. Τράπεζαι ἐσρωμμέναι διὰ βαναύσων καὶ λευκῶν ἐπιστρωμμάτων ἦσαν τοποθετημέναι ὑπὸ τὰ δένδρα· ὅμιλος δὲ εὐθύμου λαοῦ, ἐνδεδυμένου τὰ καλλίτερα αὐτοῦ ἐνδύματα, ἐγέλων περὶ τὸν καφέ των, ἢ *ἐκουτσούπινταν* ἀπὸ τὰ πρασινοαφρίζοντα ποτήριά των τὸ ἀνούσιον ἐκεῖνο κρεμεζόχρουν ῥοσόλιον.

Ἀλλ' ἐν μέσῳ ὅλης ταύτης τῆς ἐλαφρότητος, ὑπῆρχον ἔτι καί τινες πολυάσχολοι μέλισσαι, περιπολούμεναι ὑπὸ κηφήνων, ἐπιμόνως ἀσχολουμένων νὰ συλλέγωσι τὸ χρυσοειδὲς μέλι των. Παραλλήλως τῶν ὀχημάτων ἦσαν παρατεταγμέναι αἱ ἀνθοκόραι (flower-girls) καί, λυπηρὰ μετωνυμία, οἱ ἀνθοάνδρες (floewr-men); Ἡ ἀνθοκόρη, ἂς τὸ εἴπω καθ' ἑαυτόν, εἶναι ἡ μόνη ὕπαρξις, ἥτις, κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τῆς γενικῆς διαχύσεως καὶ τῆς ζωηρᾶς εὐθυμίας, ἀναντιῤῥήτως ἐξέρχεται τοῦ γένους της. Δὲν εἶναι πλέον οὔτε χαρίεσσα οὔτε καλλίμορφος. Εἶναι παρῆλιξ, ἐρυθρόδερμος, ἄσχημος, πλὴν φεῦ! οὐχὶ καὶ ὀλίγον ἀξιοσεβαστοτέρα παρ' ἄλλοτε! Παρὰ τὰς ἀνθοκόρας ταύτας ἦσαν κακοποιοί τινες ἐχῖνοι, ἕρποντες ὑπὸ τὰ ὀχήματα, ἀναῤῥιχώμενοι ἐπὶ τοὺς τροχούς, ἀναβαίνοντες τὰ σκαλοπάτια, καὶ προσφέροντες πανταχόθεν πρὸς τοῖς ἀνυπόπτους ξένους μικρὰ στεγάσματα, τριῶν παλαμῶν ἔκτασιν ἔχοντα, ἑκάστου περιέχοντος ὑποκάτωθεν ἕνα *ᾠδικὸν γρίλλον* (grillo cantante).

Ἀσθενεῖς κραυγαὶ ἠκούσθησαν, ὅπως τὸ αἰφνίδιον κρι-κρὶ τοῦ φυλακισμένου γρίλλου ἀποκαλύπτει τὴν παρουσίαν του, καὶ μικρός τις γέλως τοῦ γενναιοτέρου καὶ ἐμπειροτέρου τῶν ἠθροισμένων προκύπτει ἐκ τοῦ θεάματος· τὸ πᾶν ἦτο εὐθυμία καὶ χαρά.—Αἱ ἀνάπαυλαι αὗται τοῦ βίου μετὰ τὸν κόπον δυνατὸν νὰ ἐμπαίζωνται ὑπὸ τῶν κερδοσκόπων, ἀλλ' εἶναι ἀναντιῤῥήτως ἀγαθοῦ πρόξενοι. Τὸ «*ὁ ἄνθρωπος οὐ δύναται ζῆν διὰ τοῦ ἄρτου μόνον*» εἶναι ἀλήθεια καὶ δὲν δύναται νὰ μὴ ἀνομολογηθῇ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας. Μία δὲ ἑορτή, οὖσα ὥς τις ὅασις ἀναπαύσεως εἰς ὕπαρξιν ἀπαύστως κοπιῶσαν ἀντισταθμίζει τὸ χρηματικὸν πο-

1. Cascine, δάσος ὡραιότατον εἰς περίπατον ἐν Φλωρεντίᾳ, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων.

σόν, ὅπερ παράγουσι τὰ ἑβδομαδιαῖα κέρδη, τὰ προσθέτοντα πλοῦτον καὶ εὐδαιμονίαν πραγματικήν.

Τὴν πρωΐαν τῆς Ἀναλήψεως τοῦ ἔτους 1858 ὑπὸ δένδρον τι τῶν ἐκεῖσε ἵσταντο δύο γυναῖκες. Δυσκόλως δὲ ἐκ πρώτης ὄψεως ἠδύνατό τις νὰ ὁρίσῃ ἀκριβῶς εἰς τίνα τάξιν αὗται ἀνῆκον. Τὰ μεσοφόριά των ἦσαν φουσκωμένα, οἱ μανδύαι αὐτῶν εὔκοσμοι καὶ τὰ σκουφώματά των λαμπρά. Διηγείρετο μόνον δι' αὐτὰς κρυφία τις ὑποψία, πῶς μία τοιαύτη περιβολή, καί τοι λίαν οἰκονομικὴ καὶ συνήθης, παρήγαγε τοιοῦτον λαμπρὸν ἀποτέλεσμα.

Οἱ Φλωρεντινοὶ τοῦ θηλυκοῦ γένους κολακεύονται εἰς ἄκρον ὑπὸ τῶν ματαιοτήτων τῆς ἐνδυμασίας των. Ἀγαπῶσαι τὴν τέρψιν τῆς αἰσθήσεως, εἰς πανήγυρίν τινα προσερχόμεναι, φαίνονται καταβάλλουσαι τὰς μεγίστας προσπαθείας, ὅπως ἀναδείξωσι τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν αὐτῶν φύσιν. Διότι ἔχουσαι αὐταπάρνησιν, ὑπομονὴν εἰς ἀνατροφήν, δεικνύουσι μεγίστην γονιμότητα πνεύματος εἰς τὸ ἐφευρίσκειν πῶς ἐν τῷ ἀρθόνως ἐσθίειν καὶ πίνειν νὰ ἐξοδεύωσι μυθωδῶς εὐτελῆ τιμὴν εἰς ταῦτα καὶ νὰ διατηρῶσιν ἔτι τὴν κομψότητα, ἥτις εὐχαριστεῖ τοὺς ὀφθαλμούς μας οὐ μόνον ἔν τε τοῖς περιπάτοις καὶ τοῖς καφενείοις, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἵστανται εἰς τὸ παράθυρον. Παρατηρῶν τις ἐγγύτερον τὰς ἑπτὰ σειρὰς ἀνίσων μαργαριτῶν, αἵτινες ἐκρέμαντο περὶ τὸν παχὺν λαιμὸν τῆς πρεσβυτέρας τῶν γυναικῶν καὶ τὰ μακρὰ αὐτῆς καὶ χρυσᾶ ἐνώτια, ἐπίστευεν ὅτι αὕτη ἀνῆκεν εἰς χωρικὴν τάξιν. Αἱ δὲ νεανικαὶ χεῖρες, ἐν τοῖς καθαροῖς αὐτῶν ἡμιχειροκτίοις οὖσαι, καίτοι κεκαλυμμέναι μὲ ἀξιόλογα δακτυλίδια, ἔφερον τὴν φανερωτάτην ἔνδειξιν ὅτι ἀνῆκον εἰς πλούντριαν.

— Θὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ αὔριον; ἠρώτησεν ἡ πρεσβυτέρα.

— Μάλιστα, εἶναι ἡ ἑβδομάς μου. Ἡ μπουγάδα ξαναρχίζει τὴν δευτέραν. Τὰ ῥοῦχα ἐδιορθώθησαν καὶ ἐδιπλώθησαν, καὶ τὸ σάββατον θὰ σιδερωθοῦν. Χρειάζεται δὲ ὀλίγη μόνον ἐπιδιόρθωσις· διότι ὁ κύριος Μικελίνης ἔχει πολλὰ ῥοῦχα καὶ καλά, ὥστε οὐδέποτε τὰ φθείρει.

— Ναῖσκε, εἶναι πολὺ πλούσιος, τὸ παιδάκι μου.

Τὸ δοθὲν ἐπίθετον ὑπὸ τῆς γυναικὸς εἰς τὸν Μικελίνην ἐδήλου ὅτι οὗτος ἦτο θετὸς υἱὸς αὐτῆς.

— Ἔχετε κἀμμίαν παραγγελίαν του, μητέρα; Δὲν εἶναι ἀνάγκη ἐν τούτοις νὰ τὴν εἰπῆτε· διότι αὔριον ἔρχεται εἰς Φλωρεντίαν ὁ ἴδιος.

— Ὄχι, Κεκκίνα μου. Αὐτὸς πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπομονήν, ἔπειτα δὲν ἔχω καὶ τί νὰ ἐλπίζω...

— Πλὴν οὐδὲ καὶ τί νὰ φοβῆσαι; ἠρώτησεν ἡ νέα γυνή.

— Σχεδόν· διότι οὐδεμία νεᾶνις εἰσεχώρησεν εἰς τὸν νοῦν του ἀκόμη. Ἀλλά...

— Πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι τοῦτο εἶναι σκληρόν. Ἐὰν ἤμην ἐγὼ ἡ Δεσποσύνη, ἤθελον ὑπάγει εἰς ἓν μοναστήριον μιὰ φορὰ γιὰ πάντα!

— Ἀλλὰ μία προῖκα ἐχρειάζετο δι' αὐτόν. Ἡμεῖς αἱ πτωχαὶ γυναῖκες, Κέκκα μου, δὲν εἰμεθα ἱκαναὶ οὔτε διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ ὑπηρεσίαν, καθὼς οὐδὲ διὰ τὸν οἶκον ἀνδρός τινος, ἐκτὸς ἐὰν ἔχωμεν ὀλίγα *φραντσεσκόνια*. Ἔσο εὐγνώμων ὅτι ἡ γραῖά σου μήτηρ ἐγυμνώθη καὶ ἐγυμνώθη διὰ σέ. Ὁμοίας θυσίας ἔκαμα, ὁ Θεὸς μόνος τὸ γνωρίζει, πλὴν δόξαν νὰ ἔχῃ ἡ Παναγία ἡ Παρθένα καὶ νὰ ζήσουν ἐκεῖνοι οἱ ξέ οι νέοι, τοὺς ὁποίους ἀνέθρεψα, ἔχεις καὶ σὺ τὸ μέρος σου. Ἀλλ' ἀργήσαμεν, ἀγάπη μου, ἡ δροσιὰ πίπτει. Φώναξε τὸν Βέππον, πρέπει νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ σπῆτι.

Ὁ Βέππος ἐστηρίζετο ἐπί τινος δένδρου, καπνίζων, ὅτε ἡ συνδιάλεξις αὕτη ἔλαβε χώραν. Οὗτος ἤδη προσῆλθε, καὶ οἱ τρεῖς ἐπροχώρησαν εἰς τὴν πρὸς τὴν Φλωρεντίαν ἄγουσαν.

—Νὰ φροντίσῃς διὰ τὴν Κέκκαν αὔριον, Βέππε, καὶ νὰ φέρῃς αὐτὴν τὸ Σάββατον τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν ἁμαξοστοιχίαν. Θὰ ὑπάγῃ εἰς Πιστόγιαν.

Ὁ Βέππος ἔκλινε τὴν κεφαλήν, ὡς ἐὰν ἐσκέπτετο ν' ἀπαντήσῃ ὅτι ἦτο περιττὴ τοιαύτη σύστασις, ἢ ὡς ἐὰν ἡ κυρία Ῥόζα ὡμίλησε τόσα, ὥστε δὲν ἄφησεν αὐτῷ ἱκανὸν διάστημα χρόνου ν' ἀπαντήσῃ.— Ὁ Βέππος ἦτο ληθαργικόν τι ὡραῖον καὶ μηρυκάζον σκεπτικὸν ζῶον, ὥστε, ὅτε βαρεῖά τις ἰδέα ἐξήρχετο ἐξ ὁμιλίας ἀφορώσης τὴν Κέκκαν εἰς τὸν κοπιάζοντα νοῦν του, ἢ ὅτε ἡ μήτηρ της ἐξετύλισσεν ἄφθονον χείμαῤῥον λόγων, ὅπως τῇ συστήσῃ καλλιτέραν προσοχήν, οὗτος ἐλησμόνει εὐτυχῶς πᾶσαν ἔκτακτον φράσιν ἢ στενὴν σύστασιν τῆς γυναικὸς καὶ τὸ χρέος τοῦ νὰ ἀπαντήσῃ.

— Νά τους! ἐν τούτοις εἶπεν ἡ Ῥόζα.

Ἀρχαιότροπός τις καὶ θορυβοποιὸς ἅμαξα διῆλθε τότε. Ἡ ἅμαξα καὶ ὁ ὁπλισμός ἦσαν προφανῶς τοῦ Μεσαίωνος, οἱ ἵπποι ἦσαν ἡλικιωμένοι καὶ ἐφαίνοντο πολλὰς ὑπηρεσίας παρασχόντες· ὁ δὲ ἁμαξηλάτης ἐφόρει ἀρχαίαν ἐνδυμασίαν, ἥτις ἦτο τόσον στενή, ὥστε οἱ βραχίονές του ἐφαίνοντο προσκεκολλημένοι ἐν αὐτῇ· κινδυνώδης δὲ ἐρυθρότης ἐπὶ τῶν παρειῶν του καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἐδείκνυον πόσον ἰσχυρὰ ἦτο ἡ θλῖψις τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ στήθους. Τοιαύτη διασκευὴ ἤθελεν εἶναι γελοία ἀπανταχοῦ ἀλλοῦ, πλὴν ἐνταῦθα, ὅπου τὸ ὅλον ἐφαίνετό τι ζωγραφικόν. Ἐν Τοσκάνῃ τὰ πλούτη εἶναι λίαν σεβαστά· ἀλλ' ἡ εὐγενὴς καταγωγὴ καὶ ὁ ἐκ μακρᾶς σειρᾶς ἀπογόνων εὐγενῶν προκύπτων τίτλος, ἔτι μᾶλλον σεβαστότερα. Οἱ κατέχοντες τὴν ἅμαξαν ἐκείνην εἶχον εἰς τὰς φλέβας των τὸ εὐγενὲς ἐκεῖνο καὶ περίφημον ἐν Τοσκάνῃ αἷμα τῶν Βεντιβολίων.

Αἱ δύο γυναῖκες, αἵτινες ἐκάθηντο ἐν στολῇ ἱππασίας, ἦσαν ὡραῖαι, μελαγχροιναὶ καὶ ἱλαραί· ἡ μὲν

ἐν πλήρει μεστότητι τῆς ἡλικίας,ἡ δὲ παρθένος μὲν ἀλλ' ἐν προκεχωρημένῃ πως ἡλικίᾳ.

— Γόσον ὠχρὰ φαίνεται ἡ δεσποινίς, παρετήρησεν ἡ Φραντσέσκα.

— Ἑκάστη φαίνεται ὠχρὰ πλησίον τῆς Κυρίας Ἑλένης, εἶπεν ἡ μήτηρ, ὑπαινιττομένη οὕτως εὐγενῶς τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα, ὅπερ εἶχεν ἀφειδῶς διατεθῆ ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς ἡλικιωμένης γυναικός.

Ἀπέναντι τῶν μελανοφθάλμων κυριῶν, αἵτινες προφανῶς ἦσαν μήτηρ καὶ θυγάτηρ, ἐκάθητο ἑτέρα γυνή, οὐδόλως ὁμοιάζουσα αὐταῖς. Ἦτο ὠχρά, μικρὰ καὶ ἀβρόφθαλμος νέα, μὲ χαρακτῆρας κανονικούς, καίτοι ἔχοντας τὴν αὐτὴν ἐπιῤῥοήν, ἣν ἡ **Poesia** τοῦ **Karlo Dolce**, τῆς ῥινὸς οὔσης λίαν ἐπιμήκους. Τοῦτο ἦν ἐλάττωμα, συνεχέστατα ἀπαντώμενον εἰς τὰ ἰταλικὰ πρόσωπα. Ἡ γλυκεῖα μελαψὴ κόμη της ἦν λελυμένη καὶ οὕτω πως τακτοποιημένη,ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ ἐξοχήν τινα εἰς τὴν διαῤῥύθμισίν της. Ὅλη ἡ νεᾶνις ἐφαίνετο καταβεβλημένη καὶ λευκὴ ὡς φυτόν τι, ὅπερ δὲν εἶχεν οὔτε ἀέρα οὔτε ἥλιον ἱκανὸν νὰ τὸ ζωογονήσῃ. Ὡρωμένη δὲ πλησίον τῶν ἄλλων δύο γυναικῶν ἐφαίνετο καταφανῶς, νέα καὶ ἀναμφιρίστως νεωτέρα αὐτῶν. Πρέπει νὰ ἦτο εἰκοσιεξάετις περίπου.

Ὀλίγον ὡμίλουν αἱ κυρίαι ἐν τῇ ἀμάξῃ προχωρούσῃ, πλὴν πολλὰς ἔκαμνον παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν παρατυχόντων. Διότι οὐδεὶς διῆλθεν ἐκεῖθεν, χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ καὶ ἐμπεριστατωμένως σχολιασθῇ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ἡ δεσποινὶς ἐφαίνετο μετὰ μικροῦ τινος ἐνδιαφέροντος παρατηροῦσα· πλὴν μικρόν τι μειδίαμα ἐπλανήθη ἐπὶ τῶν χειλέων της, ὅτε ἀνεγνώρισε τὴν Ῥόζαν καὶ τὴν Κέκκαν.

Δ. Π. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
καθηγητής.

(ἕπεται συνέχεια)

ΠΕΡΙ ΥΔΡΟΦΟΒΙΑΣ ΚΑΙ ΛΥΣΣΗΣ[1]

Τὸ ἀσύνηθες ποσὸν τῶν περιπτώσεων τῆς ὑδροφοβίας τῶν κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος συμβασῶν ἐν Μιλάνῳ παρώτρυνεν ἡμᾶς νὰ μεταφέρωμεν ἐκ τοῦ **Temps** σπουδαίαν ἐπιστημονικὴν σχετικὴν πραγματείαν, ἣν ὁ συντάκτης τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἤντλησεν ἔκ τινος πολλῆς ἀξίας ἔργου τοῦ διασήμου ἄγγλου φυσιολόγου σὶρ Θωμᾶ Οὐάτσων.

Ὁ ἐπιστήμων οὗτος εἶνε γνώμης ὅτι δύναταί τις νὰ ἐξαφανίσῃ ἀπὸ τῶν πεπολιτισμένων τόπων διὰ διοικητικῶν καὶ ἐννόμων μέσων πᾶν εἶδος τῶν παρὰ τῶν ἰατρῶν καλουμένων ζυμωτικῶν ἀσθενειῶν.

Ἐν Ἀγγλίᾳ βλέπει τις ἔκτακτον ἐπίτασιν τῶν τῆς ὑδροφοβίας περιπτώσεων ἀπὸ πεντήκοντα ἐτῶν καὶ ἐντεῦθεν. Τὸ **1844** ὁ Καῖσαρ Χάσυκινς ἔγραφεν ὅτι ἐν διαστήματι **25** ἐτῶν ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐν Λονδίνῳ μόνον δύο περιπτώσεις εἶδεν, ἤδη ὅμως αἱ ἐφημερίδες δὲν παύουσιν, ἀναγράφουσαι τοιαύτας.

Ἡ ὑδροφοβία καὶ λύσσα εἶνε δύο ἀσθένειαι ἀδιαχωρίστως ἡνωμέναι· δὲν ἤθελεν ὑπάρξει ὑδροφοβία, ἐὰν μὴ ὑπῆρχεν ἐν τοῖς κυσὶν ἡ λύσσα, οὐδὲ πάλιν ἤθελεν ὑπάρξει λύσσα, ἐὰν ἀπὸ λυσσώδους ζώου μὴ μετεδίδετο αὕτη. Ἡ τῶν κυνῶν λύσσα ὅμως εἶνέ τι διάφορον τοῦ ὅ,τι παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ καθίσταται ὑδροφοβία : αἱ δὲ ἀσθένειαι αὗται εἶνε μὲν συγγενεῖς, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπαράλλακτοι· ἡγεῖται ἡ μὲν τῆς δέ, διαφέρουσιν ὅμως οὐσιωδῶς. Ἐνταῦθεν κατὰ τὴν κυνικὴν γενεὰν ἡ λύσσα δύναται νὰ διαδώσῃ τὴν λύσσαν· τοὐναντίον ὁ σὶρ Οὐάτσων δὲν παραδέχεται ὅτι ἡ ὑδροφοβία δύναται νὰ γεννήσῃ τὴν ὑδροφοβίαν· ἐπὶ τῆς τελευταίας δὲ ταύτης ἀσθενείας διεσπάρη πληθὺς ἐσφαλμένων γνωμῶν, ὅπερ προῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι ὀλίγοι ἰατροὶ εὑρέθησαν εἰς τὴν περίστασιν νὰ τὴν παρατηρήσωσι καὶ θεραπεύσωσι, καίτοι εὐτυχῶς καὶ βεβαίως ὑπάρχουσι πολλοὶ ἄλλοι, οἵτινες πλέον ἢ ἅπαξ ἔτυχεν ἐν τῇ μακρᾷ ἐξασκήσει τοῦ ἰατρικοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος νὰ ἀπαντήσωσι τοιαύτας.

Ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐπιστεύετο ὅτι οἱ ὑπὸ ὑδροφοβίας προσβαλλόμενοι ἀσθενεῖς καθίσταντο ἐπικίνδυνοι· αὐτὰ τὰ ταλαίπωρα θύματα διανέμοντα τὰς ἀπάτας καὶ πλάνας τοῦ λαοῦ θεωροῦσιν ἑαυτὰ ὡς κινδυνώδη καὶ ἐν τῇ ἐσχάτῃ των ταραχῇ ζητοῦσιν, ὅπως ληφθῶσιν προφυλακτικὰ μέτρα κατ' αὐτῶν τῶν ἰδίων· εἰς δὲ τὰς ἐξοχὰς καὶ τὰ χωρία ὡς πρὸς τοῦτο ἐξακολουθοῦσι νὰ ἐπικρατῶσι τὰ σκληρότερα ἔθιμα, χωρὶς ὁ νομοθέτης νὰ ἐνεργῇ τι, πλὴν τοῦ νὰ κλείῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοιούτων περιπτώσεων, αἵτινες ἤδη εἶνε μεγάλης σπουδαιότητος διὰ τὴν θετικὴν ἐπιστήμην.

Ὁ κύριος Χάσυκινς εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἰδέας ἐπέφερε διορθώσεις τινάς, διότι ἐθεράπευσεν **12** περιπτώσεις ὑδροφοβίας, καὶ τοῦτο προῆλθεν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι πάντες οἱ συνάδελφοί του ἔτρεχον πρὸς αὐτόν, διότι εἶχε λάβει παρὰ τοῦ ἐν τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας κυρίου Ῥοβέρτου Κέρ Πόρτερ οὐσίαν τινὰ ὡς δῶρον καλουμένην **guaco**, ἣν ὑπέθετον οὖσαν εἰδικόν τι ἀντίδοτον κατὰ τῶν δειγμάτων τῶν λυσσοπλήκτων κυνῶν καὶ τῶν ὄφεων. Τετράκις θεραπεύσας τὴν τρομερὰν ταύτην ἀσθένειαν ὁ κύριος Οὐάτσων ἐπίστευσεν ὅτι αὕτη ἔχει συμπτώματα τελέως κεχαρακτηρισμένα καὶ ὅλως ἀνεξάρτητα τῆς νευρικῆς καταστάσεως τοῦ ἀτόμου, διότι τὰ αὐτὰ συμπτώματα καὶ ἐν τῷ νουνεχεῖ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῷ παιδίῳ καὶ ἐν τῷ εὐήθει παρατηροῦνται.

Ἡ ὑδροφοβία ὡς καὶ πᾶσαι αἱ κολλητικαὶ ἀσθένειαι ἔχουσι περίοδον ἐπωάσεως, ἥτις ἀλλάσσει γενικῶς μεταξὺ τῶν ἓξ ἑβδομάδων καὶ τῶν τριῶν μηνῶν. Ἐπὶ **130** περιπτώσεων τῶν μελετηθεισῶν ὑπὸ τοῦ Χάσυκινς τὰ πέντε ἕκτα ἔσχον περίοδον μεταξὺ δεκαοκτὼ ἡμερῶν καὶ τριῶν μηνῶν. Τὰ ἐπὶ διαφόρων ζώων τοῦ αὐτοῦ ζώου δήγματα ἐπηκολούθησαν ἐπωάσεις ἄνισοι· διὸ ἐὰν εἷς κύων λυσσάσῃ καὶ δάκῃ ἄλλους κύνας, ἅπαντες οὗτοι δὲν θὰ λυσσάσωσι κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν· αἱ τῆς ἐπωάσεως περίοδοι παρατηρηθεῖσαι κατ' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἔν τινι κυνῶν πληθύϊ, σπουδῆς γενομένης ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔποψιν, ἤλλαξαν μεταξὺ **23** ἡμερῶν ἕως **183**.

Ὑπάρχουσιν ἐπωάσεις ἐξαιρετικῶς μακραί, ὁ δὲ κύριος Γουλιέλμος Γοὺλλ ἀναφέρει τὴν περίστασιν ἀνθρώπου ὑδροφόβου καταστάντος πέντε ἔτη μετὰ τὸ ὑπό τινος θηρευτικοῦ κυνὸς κατενεχθὲν αὐτῷ δῆγμα κάτωθεν τοῦ γόνατος· τὸ τραῦμα μόλις ἦτο ὁρατόι, τῆς ἀσθενείας προηγήθη κνισμὸς ἐπὶ τοῦ πληγέντος μέρους. Ὁ κύριος Χὴλ Τόμψων ἀναφέρει ὅτι συνέβη τις ἐπώασις μετὰ ἑπτὰ ἔτη, ἀλλ' αἱ περίοδοι αὗται δὲν εἶνε κανονικαί· τοιαῦται δ' ἀλλόκοτοι ἐπωάσεις παράγονται τυχαίως μετὰ τῆς δαμαλίδος, ἀλλ' εἰσέτι δὲν ἐξηγήθησαν καλῶς. Ὁ σὶρ Θωμᾶς Οὐάτσων πιστεύει ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ σίαλον ὑπέπεσεν, οὕτως εἰπεῖν, ἐν ἀδρανείᾳ ἐπὶ μακρότατον χρόνον οὐδὲ περιῆλθεν εἰς κυκλοφορίαν.

(Ἕπεται συνέχεια.) Γ. Δ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

1. Ἐξ ἐπιφυλλίδος τῆς «Καρτερίας» τῶν Μεδιολάνων.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΤΩΝΟΣ

ΠΕΡΙ ΕΘΩΝ

[ἐκ τοῦ λατινικοῦ]

Α'

Ὅσον μᾶλλον δύνασαι γρηγόρει διὰ παντὸς τοῦ βίου· ὡς πρὸς ὕπνον μὴ ἔσο εὐέμπτωπος, διότι ὁ πολυχρόνιος ὕπνος τρέφει τὴν κακίαν.

Τὸ χαλιναγωγεῖν τὴν γλῶσσαν νομίζω πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡγεμόνα, διότι ἐγγύτερος τῷ θεῷ οὐδεὶς τοῦ γιγνώσκοντος νὰ σιωπᾷ ,πράττων ὀρθῶς.

Μὴ πεισθῇς ἀφρόνως τοῖς τῆς συζύγου ψόγοις κατὰ τῶν οἰκετῶν, διότι ἡ γυνὴ μισεῖ ἐνίοτε πᾶν εὔνουν τῷ ἀνδρί.

Τοῖς μακρολόγοις μὴ ἔριζε· ὁ μὲν λόγος δίδοται τοῖς πᾶσιν, ἡ δὲ σοφία τῆς ὀλίγοις.

Ἔσο εὔνους τοῖς ἄλλοις ὡς ἑαυτῷ· ἀγαθὸς πρὸς τοὺς ἀγαθούς, ἵνα μὴ μάλιστα ζημιωθῇς.

Γέρων, ἀναμιμνησκόμενος τὰς ἀλλοτρίας πράξεις καὶ λέξεις, εἰς μνήμην ἄναγε ὅ,τι καὶ σὺ αὐτὸς ἐν τῇ νεότητι ἔπραξας.

Ἐν ὅλῳ τὸν βίον διάγων, φυλάττου ὅπως μὴ ἔλθῃ ἡ δυστυχία, διότι τὸ τέλος οὐδὲν ἔχει ὁμοίως τῇ ἀρχῇ.

Ἂν πτωχὸς τῶν φίλων δίδει ὑμῖν εὐτελὲς δῶρον, δέξασθε αὐτὸ εὐμενῶς καὶ μέμνησθε νὰ ὑπερευχαριστήσητε αὐτόν.

Ἡ φύσις σ' ἐποίησε γυμνόν· διὸ ἐνθυμοῦ νὰ φέρῃς γενναίως τὸ τῆς πτωχίας βάρος.

Ἵνα μὴ ἀπορήσῃς τῶν ἀναγκαίων, ἔσο φειδωλός· μέμνησο ὅτι τὰ δαπανώμενα ἀπὸ σοῦ λείπουσιν.

Μηδένα δοκίμαζε θελκτικαῖς λέξεσι· πρὸς αὐλὸν ἡδὺν ᾄδει ὁ ὀρνιθευτὴς ἐξαπατῶν τὰ πτηνά.

Τεκνοποιοῦντες καὶ περιουσίας μὴ ἔχοντες, διδάξατε τὰ τέκνα ἐπιτήδευμα, ἵν' ἐξαιρῶσιν οὕτω τὸν βίον τῆς πτωχίας.

Ἄλλοις μέμφόμενος, σκόπει μὴ καὶ σὺ αὐτὸς μομφῆς ἄξιον πράττῃς· τῷ ἰατρῷ αἶσχός ἐστιν ἀθετεῖν ἑαυτὸν διὰ τὸ λάθος.

Θήρευε τά τε δίκαια καὶ τίμια· ἀσύνετόν ἐστιν τὸ ἐπιθυμεῖν ὅ,τι ἡ δικαιοσύνη ἐξαρνεῖται.

Καί περ δυνάμενος νὰ νικήσῃς ἔνδιδε ἑαυτὸν τῷ φίλῳ· ἐπειδὴ τῷ σεβασμῷ οἱ ἀκραιφνεῖς φίλοι διατηροῦνται.

Ἐπιθυμῶν μεγάλων πραγμάτων, μὴ ὀκνήσῃς ἀποδίδων ἀντ' αὐτῶν τὰ μικρά, διότι ἕνεκα τούτων ἡ φιλία τοὺς ἀνθρώπους τῇ εὐνοίᾳ πρὸς ἀλλήλους συνάπτει.

Προφυλάσσου ὅπως μὴ συμβῇ μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ φίλου ἔρις· ἡ μὲν ὀργὴ γεννᾷ τὸ μῖσος, ἡ δὲ ὁμόνοια τὴν εὔνοιαν.

Σ. ΔΕ-ΒΙΑΖΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Φθογγολογία τῆς νεωτέρας γλωσσολογίας ὑπὸ Σ. Ν. Σταματέλλου, Σχολάρχου. Ἐν Ζακύνθῳ τύποις «Παρνασσοῦ» 1878.

Μέχρι τοῦδε ἡ Ἑλληνικὴ Γραμματική, ἐξήταζε φθόγγους καὶ κάμψεις τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φωνῆς, οὐχὶ τόσῳ κατὰ τὰς πολυειδεῖς ἀλλοιώσεις ἤχων, ὑποκειμένων εἰς ὁμοιοτρόπους νόμους, ὅσῳ κατὰ κάμψεις μόνον φθόγγων, συντελουμένων περὶ τὴν ῥίζαν καὶ τὰς συμπλοκὰς καταλήξεων πρὸς παραγωγὴν καὶ σύνθεσιν, εἰς μόρφωσιν νεογεννήτων λέξεων, αἵτινες παριστάνουσι σχέσεις τῆς πρωτογόνως ἐνσαρκουμένης διὰ λόγου ἰδέας τοῦ νοός. Ὅθεν καὶ τὸ μέρος τοῦτο περιελάμβανεν εἰς τὸ ἐτυμολογικὸν μέρος, ὅπερ διαπραγματεύεται *τυπικόν, παραγωγὴν* καὶ *σχῆμα*.

Πλὴν οἱ νεώτεροι γλωσσολόγοι, ἐξακριβώσαντες φθόγγους καὶ κάμψεις τῶν φωνῶν εἰς πλείστας γλώσσας ἀρχικὰς τῆς Ἀσίας,—τῆς πρώτης κοιτίδος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους—καὶ Εὐρώπης—ἀποίκου ἐκείνης,—ἐσύγκριναν τὰς ἀλλοιώσεις τῶν φωνῶν καὶ τὰς σχετικὰς μεταβολάς, περὶ τὰς αὐτὰς λέξεις, ἀπαντωμένας εἰς τὰς τρεῖς συγγενικὰς τοῦ Ἰνδοευρωπαϊκοῦ γένους, Σανσκριτικήν, Ἑλληνικήν, καὶ ἀρχαίαν Γερμανικήν. Οὕτως ἀνεῦρον τὴν συνάφειαν καὶ τὸν συνδυασμὸν τῶν φθόγγων, ὁμοιοτρόπων μεταξὺ ἀρχαίων Ἰνδικῶν, Ἑλληνολατινικῶν καὶ Γερμανικῶν λαῶν. Ἐξηκρίβωσαν τὰ ὁμοιοφθόγγως συντελούμενα εἰς μεταποιήσεις καὶ παραγωγὰς λέξεων κατὰ τοὺς τρεῖς κλάδους τοῦ Ἰνδοευ-

ρωπαικοῦ στελέχους καὶ ἀνέδειξαν νέον ἀκριβὲς καὶ συγκριτικὸν σύστημα γλωσσολογικῆς ἐρεύνης εἰς φθογγολογίαν αὐτῶν. Διὰ μέσου τούτου ἀπεδείχθη, κατὰ τὸν γλωσσολόγον Μὰξ—Μύλερ, ὀλεθρία εἰς τὴν ὑγιᾶ ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας τῶν νέων ἡ μέχρι τοῦδε διδασκαλία τοῦ ἐτυμολογικοῦ μέρους τῆς Γραμματικῆς, ὡς ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις διδάσκεται.

Ὁ ἡμέτερος Ἰωάννης Σταματέλος, Λευκάδιος, γνωστὸς εἰς τὸν κόσμον τῶν γραμμάτων διὰ τῶν τοσούτων αὐτοῦ συγγραμμάτων καὶ πρὸ πάντων τῶν πραγματευομένων περὶ νεοελληνικῆς γλώσσης, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὸ νεώτερον Γλωσσολογικὸν τοῦτο σύστημα. Θελήσας νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτὸ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικήν, ἐξέδωκε τὸ ἀνωτέρω περὶ φθογγολογίας πόνημα, ἐμβριθῶς μελετήσας φθόγγους καὶ κάμψεις τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς περὶ τὸν ἦχον τῶν φωνῶν, τὴν συμπλοκὴν τῶν συλλαβῶν καὶ τὴν δι' αὐτῶν μόρφωσιν ἢ παραγωγὴν λέξεων, συγκρίνας πᾶσαν φωνητικὴν τροπολογίαν τῆς ἀρχαίας Σανσκριτικῆς τοῦ Ἰνδικοῦ γένους πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν τοῦ Ἑλληνολατινικοῦ, καὶ διέκρινε τὰς σχέσεις καὶ τὰς συναφείας αὐτῶν, ὡς ὁμορῶν κλάδων, οἵτινες ἐκ τοῦ αὐτοῦ στελέχους ἐκβλαστάνουσι. Πᾶσαν λοιπὸν φωνῆς ἀλλοίωσιν καὶ μεταβολὴν περὶ τὴν προφορὰν λέξεων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, περὶ τὴν προφορὰν τῶν ἑλληνικῶν λέξεων, ἀνάγει συγκριτικῶς πρὸς τὴν Σανσκριτικήν, ὡς ἀρχέγονον Ἰνδοευρωπαϊκήν, καὶ τὴν Λατινικήν, παραφυάδα τῆς Ἑλληνικῆς. Οὕτω βαδίζων εἰς ἔρευναν φθόγγων καὶ μεταβολῶν τῆς φωνῆς, καθ' ἃς ὑπόκειται ἡ προφορὰ πάσης ἀρχετύπου λέξεως τοῦ Ἰνδοευρωπαϊκοῦ στελέχους, συναρτίζει τὸ φθογγολογικὸν σύστημα τῆς ἑλ.γλώσσης.

Ὁ συγγραφεὺς εἰς δύο μέρη διαιρεῖ αὐτό, εἰς *φωνητολογίαν* καὶ *συμφωνολογίαν*. Καὶ εἰς μὲν τὸ πρῶτον θεωρεῖ τὰς τρεῖς ἀρχεγόνους φωνὰς *α*, *ι*, *υ*, καὶ πῶς ἑκάστη αὐτῶν κάμπτεται, ἀλλοιοῦται καὶ μεταβάλλεται κατὰ τὴν προφορὰν λεπτυνομένη ἢ ἐνισχυομένη. Εἰς δὲ τὸ δεύτερον, πραγματεύεται περὶ τῶν συμφώνων, κατατάσσων εἰς κλάσεις κατὰ τὰ ὄργανα τοῦ ἤχου αὐτῶν. Γενικὸν διάγραμμα ἐκθέτων, κατὰ λογικὴν διάταξιν τῶν ὀργάνων, κατατάσσει εἰς κλάσεις, καὶ εἰς ἑπτὰ βαθμούς, καὶ τὴν ἐκ κλάσεως εἰς κλάσιν μετάβασιν. Δύο παρατηρεῖ τὰ συντείνοντα κυρίως εἰς τὴν ἠχητικὴν ἀνάβασιν, κατάβασιν καὶ μετάπτωσιν, τὴν ταχύτητα καὶ τὴν μαλάκυνσιν. Ἀφοῦ ἐξηκρίβωσεν οὕτω τὰ παντοίας ἠχητικὰς ἀλλοιώσεις τῶν φωνηέντων καὶ τῶν συμφώνων μεταβαίνει πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἀντιστοιχίας τῶν φωνηέντων καὶ τῶν συμφώνων τῆς Σανσκριτικῆς πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς, διακρίνων εἰς γράμματα καὶ σημεῖα πνευματισμοῦ. Καὶ πάλιν θεωρεῖ σύμφωνον ἀλλήλαις τὴν μαλάκυνσιν, τὴν χαλάρωσιν, καὶ τὴν μετάπτωσιν, περὶ τὴν συμπλοκὴν τῶν συλλαβῶν καὶ τὴν ἀποβολήν, τὴν μετάθεσιν καὶ τὴν μετατροπὴν τῶν γλωσσικῶν στοιχείων διὰ τὴν ταχύτητα ἢ τὴν μαλάκυνσιν τοῦ ἤχου εἰς μόρφωσιν τῶν λέξεων. Ἐπὶ τέλους, παρενθέτει ὡς συμπλήρωμα τοῦ φθογγολογικοῦ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς πονήματος, πραγματείαν ἐκτεταμένην περὶ τῶν περιστάσεων, καθ' ἃς οἱ προτόγονοι φθόγγοι τοῦ Ἰνδοευρωπαϊκοῦ στελέχους, πρὸς εὐφωνίαν, τηροῦνται ἢ μεταβάλλονται σταθερῶς καὶ ὁμοιοτρόπως ἐν τῇ Σανσκριτικῇ, Ἑλληνικῇ, καὶ Λατινικῇ. Ἐν τῷ μέρει δὲ τούτῳ δὲν παραλείπει καὶ τὰ γενόμενα πρὸς εὐφωνίαν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νεοελληνικῇ, καὶ διακρίνει τὴν θαυμασίαν εὐφωνίαν αὐτῆς.

Τοιοῦτο εἶναι τὸ φθογγολογικὸν σύστημα τοῦ ἑλληνιστοῦ Σταματέλου περὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὅσον ἠδυνήθημεν ἀναλυτικῶς νὰ περιγράψωμεν. Ὁ συγγραφεύς, βεβαίως, λίαν ηὐδοκίμησεν εἰς τὰς γλωσσολογικὰς μελέτας τῶν συγχρόνων ἡμῶν σοφῶν τῆς Εὐρώπης. Κατὰ πολὺ δὲ ἐκοπίασε διανοητικῶς, ἀναδιφῶν τοὺς πλουσίους θησαυροὺς τοῦ ἑλληνισμοῦ, ὅπως ἐξ αὐτῶν ἐξαγάγῃ τὰ κατάλληλα ὑποδείγματα τῶν φωνῶν, τῶν ἤχων καὶ τῶν λέξεων εἰς παραλληλίαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ὅσων Ἰνδολόγοι, Ἑλληνισταὶ καὶ Λατινισταὶ Εὐρωπαῖοι ἐκθέτουσιν εἰς στοιχείωσιν τοῦ νεοφανοῦς τούτου συστήματος τῆς συγκριτικῆς ἐρεύνης τῆς γλωσσολογίας τοῦ Ἰνδοευρωπαϊκοῦ γένους. Διὸ καὶ ἀξιέπαινος ὁ φιλοπονήσας κ. Σταματέλος καθίσταται ἐν Ἑλλάδι, διότι πρῶτος τῶν ἡμετέρων γραμματολόγων, ἐπιδοθεὶς ἐπιμονώτερον καὶ ἐμβριθέστερον ἐν τοιαύταις μελέταις συγκριτικῆς γλωσσολογίας, διὰ χρησιμωτάτου πονήματος ἐπλούτισε τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν.

Ἐν Ζακύνθῳ. Π. ΧΙΩΤΗΣ.

Η ΕΛΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΣΤΡΟΝ

Ἕν ἄστρον ἐσυμπάθησα ἀπ' τοῦ οὐρανοῦ τὰ κάλλη
καὶ μία κόρη ἐπὶ γῆς,
νέα ὡς ἄνθος τῆς αὐγῆς,
εἰς τὴν ψυχήν μου θάλλει.

Μὴν εἶσαι πῦρ, ὦ ἄστρον μου, τοῦ μειδιάματός της;
ἢ τῶν ὀμμάτων της ὑγρόν,
τῶν παρειῶν της τὸ ἁβρόν,
ἢ εἶσ' ὁ ῥεμβασμός της;

Τὴν νύκτα, ὅταν ἥσυχος ἡ Ἕλλη μου κοιμᾶται,
μὲ βλέπει μόνον ν' ἀγρυπνῶ,
τὸν ἔρωτά της νὰ θρηνῶ
τὸ ἄστρον, ποῦ πλανᾶται.

Ποσάκις τὴν οὐράνιον ποθῶν μορφήν σου, Ἕλλη,
ἔρριψα βλέμματ' ἀλγεινὰ
ἐκεῖ 'ς τὰ ἔρημα βουνά,
ποῦ τάστρον ἀνατέλλει!

Μίαν ἡμέραν αὐστηρὰ μ' ἠτένισεν ἡ Ἕλλη·
εὕρακα ἔρωτα πιστὸν
'ς τὸ ἄστρον τὸ ἀγαπητὸν
καὶ παραπόνων μέλη.

Λυπήσου με, ὦ ἄστρον μου, ἡ Ἕλλη πρὶν ἐξυπνήσῃ·
ἐγγίζει ἡ ἀνατολὴ
καὶ μία ἀκτινοβολὴ
τῆς Ἕλλης θὰ σὲ σβύσῃ.

Κ. ΙΕΡΟΚΛΗΣ.

Ο ΚΟΜΗΣ ΙΒΑΝΟΦΣΚΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Συνέχεια ἴδε σελ. 79.

Καὶ τῳόντι τὴν ἐπιοῦσαν ἡ θαλαμηπόλος ὡδήγησε μεθ' ἑαυτῆς τὸ παιδίον. Ὁ κόμης δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ λέξεις, ὅπως εὐχαριστήσῃ τὴν Μαρίαν του. Περιεποιήθη τὸ παιδίον ὅσον ἠδυνήθη περισσότερον, προσήνεγκεν αὐτῷ παιγνίδια, ζακχαρωτά, δῶρα.. Ἠρώτησεν αὐτὸ ἂν τὸν ἀγαπᾷ, ἂν θὰ ἐπανέλθῃ πάλιν μετὰ τῆς Μαρίας... Λαβὼν δὲ παρ' αὐτοῦ καταφατικὴν ἀπάντησιν, ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του σκιρτήσασαν.

—Νὰ ἔρχεσαι, παιδάκι μου, νὰ ἔρχεσαι, εἶπε θωπεύων τὸν μικρόν.

— Μάλιστα, κύριε, μάλιστα, ἐψέλλισε τὸ παιδίον, θὰ ἔρχωμαι.

— Ἀκούεις, Μαρία; αὔριον νὰ τὸν φέρῃς μαζῆ σου. Ἔλα, παιδί μου, νὰ σὲ φιλήσω. Βεβαίως δὲν ζηλεύεις, εἶπε πρὸς τὴν Μαρίαν μειδιῶν.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἐπανελήφθησαν τὰ αὐτά· ὁ μικρὸς ἦτο κατενθουσιασμένος μὲ τὸν κόμητα.

Η'

Ἦτο ἡ πρώτη μετὰ μεσημβρίαν.

Ἡ κυρία Πέτκωφ ἐκάθητο ἐπί τινος ἀνακλίντρου, παίζουσα μὲ τοὺς ξανθοὺς βοστρύχους τοῦ υἱοῦ της, τὸν ὁποῖον εἶχε πλησίον της.

Ἡ μέλαινα ἐνδυμασία, ἣν ἔφερεν ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου της, παρεῖχεν αὐτῇ πλείστας καλλονὰς καὶ κομψότητα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀναμνησθεῖσα τοῦ συζύγου της, ἐξέβαλε βαθὺν στεναγμόν.

Μετ' οὐ πολύ, εἰσελθοῦσα ἡ Μαρία ἀνήγγειλε τὴν ἔλευσιν τοῦ κόμητος. Ἡ φύσει ἀγαθὴ καρδία της ἀπέβαλε τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ μὴ δεχθῇ αὐτόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ἡ γυναικεία περιέργεια συνετέλεσεν ὄχι ὀλίγον ὑπὲρ τοῦ ἐναντίου.

Τί ἄρά γε ἔμελλε νὰ κούσῃ; Δὲν εἶχεν εἴπῃ αὐτῇ ὁ κόμης, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐπανέλθῃ; Προεμάντευέ πως τὰς προθέσεις τοῦ κόμητος καὶ ἦτο ἑτοίμη...

Ποσάκις ὁ ἄνθρωπος, ὅταν θέλῃ νὰ πράξῃ τι, δὲν ἐξαπατᾷ καὶ πείθει ἑαυτόν;

— Αἴ! ἀφοῦ ἦλθεν, εἶπε μετά τινος δυσαρεσκείας, ἂς εἰσέλθῃ.

Ἡ θαλαμηπόλος ἐξῆλθε καὶ παραυτὰ ὁ κόμης ἐνεφανίσθη.

— Κυρία, ἦλθον ὅπως ἐκφράσω τὴν μεγίστην λύπην, ἥτις κατέχει τὴν καρδίαν μου, ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ συζύγου σας, εἶπε μετὰ θλιβερᾶς μελαγχολίας. Ὑμεῖς ἀπωλέσατε σύζυγον προσφιλῆ, ἐγὼ δὲ φίλον εἰλικρινῆ καὶ πολύτιμον...

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε κόμη, διὰ τὴν ἀγαθήν σας καρδίαν.

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐπεκράτησεν ἄκρα σιγή. Ἡ κυρία Πέτκωφ ἔκλινε πρὸ τὸ ἔδαφος τοὺς πλήρεις δακρύων ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ συζύγου της ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, ὁ δὲ κόμης ἐθεώρει αὐτὴν μετ' ἐκστάσεως.

— Κυρία, εἶπε τέλος, ἀφ' οὗ μυριάκις ἀνεμάσσησεν ἐν τῇ διανοίᾳ του ὅσα ἔμελλε νὰ εἴπῃ, σκέπτομαι πῶς θὰ διάγετε τώρα μόνη, ἄνευ οὐδενὸς στηρίγματος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τῇ ἀληθείᾳ θλίβομαι μέχρι θανάτου...

— Εὐχαριστῶ, κύριε κόμη, σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν φιλικήν σας ταύτην πρόνοιαν, ὑπέλαβεν ἡ κυρία Πέτκωφ. Ἀφοῦ ὁ Θεὸς ηὐδόκησε νὰ παραλάβῃ τὸν σύζυγόν μου, τοῦ λοιποῦ θὰ ζήσω ἀνατρέφουσα τὰ τέκνα μου, τὰ ὁποῖα θὰ μοὶ ἀναμιμνήσκουσι τὸν προσφιλῆ, ἀλλὰ καὶ δυστυχῆ Ἰωάννην μου....

— Τὸ γνωρίζω, κυρία. Πᾶς καλὸς χριστιανὸς ὀφείλει νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὰς βουλὰς τοῦ Ὑψίστου, εἶπεν ὁ κόμης μετὰ ῥωσικῆς τῳόντι ψευδευβλαβείας καὶ ὑποκρισίας, ἀλλὰ λυποῦμαι, διότι ὑμεῖς, ἡ συνειθίσασα νὰ ζῆτε ἐν ἀνωτέρᾳ κοινωνίᾳ, ἤδη θὰ διάγετε βίον μονότονον ἐν τῇ πληκτικῇ ταύτῃ κωμοπόλει, τὴν ὁποίαν σᾶς καθίστα πρότερον εὐάρεστον ἡ παρουσία τοῦ συζύγου σας.

— Πολὺ καλλίτερα θὰ ζήσω ἐνταῦθα, κύριε κόμη. Ἔχω σκοπὸν νὰ μὴ ἐμφανισθῶ πλέον εἰς τὸν κόσμον, ὥστε ἡ δι' ἄλλους πληκτικὴ αὕτη κωμόπολις δι' ἐμὲ θὰ εἶναι εὐάρεστον καταφύγιον.

— Πρὸς Θεοῦ! προσφιλής μου κυρία, μὴ λέγετε τοῦτο... Εἶσθε εἰσέτι νέα, εἶσθε ὡραία, καὶ τῇ ἀληθείᾳ θὰ εἶναι λίαν λυπηρὸν νὰ στερηθῇ ὁ κόσμος τῆς παρουσίας σας τόσον ἐνωρίς...

— Τί ἐννοεῖτε μὲ τοῦτο, κύριε κόμη;

— Δὲν τολμῶ νὰ ἐκφράσω καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ἰδέαν μου ταύτην, κυρία... Ἡ μνήμη τοῦ προσφιλοῦς ὑμῶν συζύγου εἶναι τόσον νωπή, ὥστε διστάζω νὰ...

— Ὁμιλήσατε, κύριε, ὁμιλήσατε ἀφόβως ὑπέλαβεν ἡ κυρία Πέτκωφ, ἥτις, ὡς εἴπομεν, ἦτο ἑτοίτη νὰκούσῃ πᾶσαν ἐξομολόγησιν.

Ἐὰν ἄλλη ἦτο εἰς τὴν θέσιν τῆς κυρίας Πέτκωφ, θὰ ἔτρεμεν ἴσως ὑποδεχομένη τὸν κόμητα· θὰ ἐφοβεῖτο μὴ παραπεισθῇ ἐκ τῆς ὡραιότητος, τῶν τίτλων, τῆς εὐγενείας, τοῦ πλούτου, ἀλλ' ὡς πρὸς αὐτὴν ἄλλως εἶχε τὸ πρᾶγμα. Εἶχεν ἑδραίαν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ ἀρετὴ αὐτῆς ἦτο ἀκατάβλητος. Ἀλλὰ τότε διατί ὑπεδέχετο τὸν κόμητα; Διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι ἦτο βεβαία περὶ τῆς μὴ ὑποχωρήσεώς της. Ἄλλως τε δέ, καὶ διατί νὰ μὴ αἰσθανθῇ τις τὴν ἡδονὴν τοῦ νὰ ῥιφθῇ εἰς τοὺς μεγίστους τῶν κινδύνων, ὅταν εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ τοὺς ἀποφύγῃ;

— Σᾶς εὐγνωμονῶ, κυρία, ἀνέκραξεν ὁ κόμης, λαβὼν τὴν ἄδειαν νὰ ὁμιλήσῃ ἀφόβως. Γνωρίζετε ὅτι δὲν δύναμαι νὰ περιμείνω ἐπὶ πολύ. Ὑπακούω,

κυρία, εἰς διαταγὰς ἀνωτέρας, ὥστε λίαν πιθανὸν νὰ λ'βω τοιαύτας ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ὅπως ἀπέλθω ἐντεῦθεν... Διὰ τοῦτο, κυρία, ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου... Καταστήσατέ με εὐτυχῆ!.. σᾶς ἀγαπῶ!... Προσφέρω ὑμῖν τὴν χεῖρά μου;... Δεχθῆτε νὰ γείνετε κόμησσα Ἰβανόφσκη...

Ὁ καταχθόνιος Ῥῶσος ἐπίτηδες ἀφῆκε τὴν λαμπροτέραν τῶν προτάσεών του τελευταίαν, θέλων οὕτω νὰ κολακεύσῃ τὸ φύσει κενόδοξον τῆς γυναικός. Ἀλλ' ἡ κυρία Πέτκωφ ἤκουσεν ἀταράχως τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην. Πλὴν δὲ τούτου ἐκ τῶν λόγων τοῦ κόμητος εἶχεν ἐννοήσῃ ποῦ θὰ ἔληγεν ἡ συνομιλία αὕτη.

— Κύριε, ὑπέλαβε, σᾶς εἶπον καὶ πρίν, νομίζω, ὅτι ἡ μόνη μου ἐνασχόλησις θὰ εἶναι ἡ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων μου...

— Τῶν τέκνων σας! ἀνέκραξε μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὁ κόμης γονυπετήσας, τὰ τέκνα σας, Ἀλεξάνδρα, θὰ εἶναι καὶ ἰδικά μου!... Θὰ τὰ ἀνατρέφωμεν ὁμοῦ... θὰ τὰ γαπῶμεν ὁμοῦ!.. Ὤ! κυρία! δεχθῆτε τὴν ἕνωσιν ἡμῶν ταύτην, προσέθηκε, λαμβάνων αὐτὴν ἐκ τῶν χειρῶν. Ὤ! ἐὰν ἐγνωρίζετε πόσον σᾶς ἀγαπῶ, δὲν θὰ ἠρνεῖσθε...

— Κύριε κόμη, ὑπέλαβεν ἡ κυρία Πέτκωφ, διατηροῦσα πάντοτε τὴν ἀταραξίαν της, πᾶς ἄνθρωπος ἔχει τὰς ἰδέας του, ἑπομένως ἔχω καὶ ἐγὼ τὰς ἰδικάς μου. Νομίζω λοιπὸν ὅτι δὲν εἶναι τόσῳ ἔντιμον, γυνή, ἀπολέσασα ἅπαξ τὸν σύζυγόν της, νὰ λαμβάνῃ καὶ δεύτερον, καὶ οὕτω νὰ λησμονῇ τὸν πρῶτον. Πᾶσα γυνή, κατ' ἐμὲ τοὐλάχιστον, ἔχει καθῆκον, ὀφείλει νὰ τιμᾷ τὴν μνήμην τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της. Ἴσως θὰ εἴπητε ὅτι εἶμαι αὐστηρά. Δυσχῶς τοιαῦτα εἶναι τὰ φρονήματά μου. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐγὼ οὐδεμίαν ἔχω ἀνάγκην. Ὁ Ἰωάννης μου μὲ ἀφῆκεν ἀρκετὴν περιουσίαν, ὥστε δύναμαι νὰ ζήσω ἀνέτως μετὰ τῶν υἱῶν μου· τελευταῖον ἡ ἀπόφασίς μου αὕτη εἶναι ἀμετάτρεπτος...

— Ὤ! κυρία! μετρατρέψατε τὴν σκληρὰν ταύτην ἀπόφασιν... σᾶς ἀγαπῶ!..

— Τὸ ἠξεύρω, κύριε, καὶ διὰ τοῦτο τοσαύτην ἤδη ὥραν ὑποφέρω, ἀκούουσα τὰς προτάσεις σας, ὑπέλαβε μετ' ἀγανακτήσεως· διότι μὲ ὅλην τὴν ἀταραξίαν ἢ τὸ ψυχρὸν αἷμα, ὡς θὰ ἔλεγέ τις τῶν νεωτεριζόντων, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ. Ἐὰν ἄλλος τις ἦτο εἰς τὴν θέσιν σας, ἐξηκολούθησε, θὰ τὸν ἀπέπεμπον πάραυτα, ὡς τολμῶντα τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου μου νὰ μὲ κάμνῃ προτάσεις περὶ συνοικεσίου καὶ ὑμεναίων. Σᾶς ἀνέχομαι ὅμως, κύριε κόμη, διότι σᾶς οἰκτείρω ἀπὸ καρδίας...

— Μὲ οἰκτείρετε, κυρία! καὶ διατί; ἠρώτησεν ὁ κόμης, εἰσέτι ἐλπίζων.

Παρὰ τῷ οἰκτιρμῷ ὑπάρχει ἡ συμπάθεια καὶ παρὰ τῇ συμπαθείᾳ ὁ ἔρως.

— Διότι βλέπω ὅτι ὁ πρῶτος ὑμῶν ἔρως, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία Πέτκωφ, ὡς μοὶ εἴπετε καὶ ἄλλοτε, εἶναι τόσον ἀτυχής... διότι βλέπω ὅτι δὲν δύναμαι νὰ καταστήσω εὐδαίμονα τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ἐπανήγαγον εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, προσέθηκε μεθ' ὑποκεκρυμμένης εἰρωνείας.

— Ὤ! ναί, προσφιλής μου Ἀλεξάνδρα, ναί Ὑμᾶς πρώτην ἠγάπησα ἀληθῶς.. Ὑμεῖς τὸν διεφθαρμένον ἐμὲ τὴν συνείδησιν κατεστήσατε ὄντως ἄνθρωπον... Κυρία... ἀποφασίσατε... ὤ! μὴ μαφίνετε οὕτω πάσχοντα!..

— Σᾶς τὸ εἶπον, κύριε· ἡ ἀπόφασίς μου εἶναι ἀμετάκλητος!

— Ὤ! κυρία! σᾶς καθικετεύω, σᾶς παρακαλῶ...

— Μάταιαι αἱ παρακλήσεις...

— Θὰ μὲ φέρετε εἰς ἀπόγνωσιν, κυρία! ἀκούετε! θὰ μὲ φέρετε εἰς ἀπόγνωσιν! ἀνέκραξεν ὁ κόμης, ἰδὼν ὅτι τὸ τόσῳ καταχθονίως τεχνουργηθὲν σχέδιόν του ἀπετύγχανεν.

Ἡ κυρία Πέτκωφ ἐρρίγησεν, ἀκούσασα τὸν τόνον, μεθ' οὗ ὁ κόμης ἀπήγγειλε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις.

— Ἀδύνατον, εἶπε καθ' ἑαυτήν, ἄνθρωπος ἀγαπῶν ἀληθῶς νὰ ὁμιλῇ οὕτω... Ἐὰν μοὶ ἔλεγεν ὅλα αὐτὰ διὰ νὰ μὲ ἀπατήσῃ; προσέθηκε καταληφθεῖσα ὑπὸ τρόμου σπασμωδικοῦ Ἐτελειώσαμεν; ἐτόλμησε νὰ ψελλίσῃ, φοβουμένη νὰ προσίδῃ τὸν κόμητα.

Ἤδη μετενόει, ὡς μὴ ἀποπέμψασα αὐτόν, ἅμα εἰσελθόντα. Τοιοῦτος φόβος εἶχε διαχυθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ της.

— Μάλιστα, ἐτελειώσαμεν, κυρία, εἶπεν ὁ κόμης ὑποκώφως. Τώρα ἦλθε καὶ ἡ σειρά μου, προσέθηκε καθ' ἑαυτόν.

Ὁποία ἔκφρασις ὑπῆρχεν ἐν τῇ μορφῇ του κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν!..

Θ'

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸν ἀνωτέρω διάλογον, εὑρίσκομεν τὸν κόμητα συνδιαλεγόμενον μετὰ τῆς Μαρίας ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

— Λοιπὸν θὰ φέρῃς ἀπόψε τὸν μικρὸν ἐδῶ; ἔλεγεν ὁ κόμης πρὸς τὴν θαλαμηπόλον.

— Διατί ἡ ἐπιμονὴ αὕτη, κύριε;

— Τί σὲ μέλει;

— Πῶς τί μὲ μέλλει; Ὅταν τὸν ζητήσῃ ἡ κυρία, τί θὰ τῆς ἀποκριθῶ;

— Θὰ τῆς ἀποκριθῆς ὅτι ἐγὼ τὸν ἐκράτησα ἀπόψε... εἰπὲ πρὸς τούτοις ὅτι τὸν ἀγαπῶ πολύ, ὅτι θέλω νὰ τὸν ἔχω ἐδῶ... Εἰπὲ ὅτι μὲ βλέπεις πολὺ τεθλιμμένον καὶ ὅτι ἡ μόνη μου παρηγορία εἶναι νὰ τὸν ἔχω πλησίον μου... Ἐννοεῖς;..

(πεται συνέχεια) ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΝΓΑΛΗΣ

Τυποις ΚΟΡΙΝΝΗΣ ἐν τῇ διασταυρώσει τῶν ὁδῶν Μιλτιάδου καὶ Νικιοσάρ. 15